

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на финансите

ISSN 2367-5012

май/2014 г.

ИКОНОМИКАТА НА БЪЛГАРИЯ

месечен обзор

юни/2014 г.

юли/2014 г.

август/2014 г.

септември/2014 г.

октомври/2014 г.

ноември/2014 г.

декември/2014 г.

ИКОНОМИКАТА НА БЪЛГАРИЯ

месечен обзор

май/2014 г.

В текущия месечен обзор на българската икономика са използвани статистически данни, публикувани до 9 юни 2014 г. Информацията в това издание може да се ползва без специално разрешение, но с изричното позоваване на източника. Публикуваните оценки и коментари не следва да се считат за препоръка за вземане на определени инвестиционни решения.

ISSN 2367-5012

© Министерство на финансите, 2014 г.
Дирекция "Икономическа и финансова политика"

София 1000, ул. "Г. С. Раковски" 102
<http://www.minfin.bg/bg/page/870>
e-mail: secretary.evp@minfin.bg

Акценти

Според сезонно изгладените данни, **българската икономика нарасна с 1.2% през първото тримесечие на 2014 г.** в резултат на нарастване на вътрешното търсене. С това бе наблюдавана промяна в структурата на растежа на БВП, след като нетният износ бе основен двигател на растежа до 2013 г. Възстановяването на вътрешното търсене доведе до по-висок растеж на вноса, докато ръстът на износа се забави. **БДС се увеличи с 2% на годишна база,** след като растежът в промишлеността се ускори. Отраслите в сектора на услугите също бяха с положителен принос, докато добавената стойност в строителството остана почти без промяна.

Индикаторите от **краткосрочната бизнес статистика** показаха смесена динамика в началото на второ тримесечие. Индустриалната продукция ускори растежа си през април, промишленият оборот и продажбите на дребно отчетоха известно забавяне, а ръстът на строителната продукция стана отрицателен. От друга страна, показателят за бизнес климата се подобри за пети пореден месец.

Заетостта продължи да нараства и през първото тримесечие на 2014 г. и отчете ръст от 0.3% на годишна база, главно в резултат от положителната динамика в селското стопанство. **Безработицата** (НРС) остана без промяна спрямо последното тримесечие на 2013 г. на ниво от 13%, с което обаче отчете първия си спад на годишна база от началото на кризата в размер на 0.8 пр.п.

Доходите от труд забавиха значително темпа си на растеж в номинално изражение до 2.3% в резултат от динамиката на средната заплата в частния сектор, и най-вече в услугите, докато реалната работна заплата се повиши с 4.2%. Въпреки значителното забавяне, растежът на доходите от труд изпревари този на **производителността на труда**, който бе 1.1% на годишна база. Независимо от това, **номиналните разходи за труд на единица продукция** отчетоха значително забавяне за икономиката като цяло, а в промишлеността дори се понижиха, което свидетелства за успешно приспособяване на предприятията от сектора.

Регистрираната безработица се понижи до 11.8% през април. **Потребителските цени** отчетоха минимално нарастване от 0.2% спрямо март, което се дължеше до голяма степен на сезонни движения в цените на непреработените храни, както и облекло и обувки. В същото време отрицателната инфлация по месеци на годишна база се забави до 1.3%.

Търговският дефицит нарасна почти двойно до 2% от БВП за първите три месеца на годината, докато излишъкът при **услугите** спадна до 0.2% от БВП. Въпреки това, тяхната динамика не бе в състояние да компенсира по-добрия баланс както по статия **Доход**, така и при **трансферите**, като по този начин **дефицитът по текущата сметка** се подобри до 0.2% от БВП, от 1% от БВП за януари-март 2013 г. **Финансовата сметка** бе отрицателна в размер на 517 млн. евро (1.3% от БВП) при дефицит от 808.8 млн. евро (2% от БВП) година по-рано.

Дефицитът по КФП на касова основа достигна 864.5 млн. лв. (1.1% от БВП) към края на април, като бе отчетено нарастване от 0.7 пр.п. спрямо съответния период на 2013 г. ●

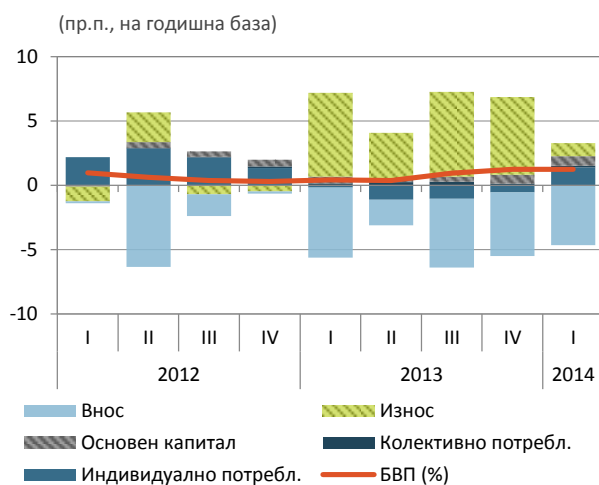
Текущо икономическо развитие

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ

Според сезонно изгладените данни, **българската икономика нарасна с 1.2% през първото тримесечие на 2014 г.** в резултат на нарастване на вътрешното търсене. С това бе наблюдавана промяна в структурата на растежа на БВП, след като нетният износ бе основен двигател на растежа до 2013 г. Положителната динамика на пазара на труда и укрепналото потребителско доверие доведоха до увеличаване на разходите на домакинствата с 4.8%. Правителственото потребление също нарасна, съответно с 3.5% и 1.6% за индивидуално и колективно потребление, а ръстът на инвестициите в основен капитал се ускори до 3.4%. Влияние за това оказаха както увеличението на публичните капиталови разходи, така и подобреният бизнес климат в страната. Възстановяването на вътрешното търсене доведе до растеж на вноса от 6.3%, докато ръстът на износа се забави до 1.5%. При разглеждане динамиката на износа обаче трябва да се има предвид високата база от първото тримесечие на 2013 г.

От страна на предлагането, **БДС се увеличи с 2% на годишна база.** Растежът на промишлеността се ускори до 3.4%, докато добавената стойност в строителството остана почти без промяна спрямо година по-рано, въпреки възстановяването на гражданското строителство и нарастването на индекса на строителната продукция с 4.1% за първото тримесечие. Отраслите в сектора на услугите също бяха с положителен принос за икономическата активност, като *създаване и разпространение на информация, професионални и административни*

Граф. 1: Приноси за растежа на БВП

Източник: НСИ

Граф. 2: Приноси за растежа на БДС

Източник: НСИ

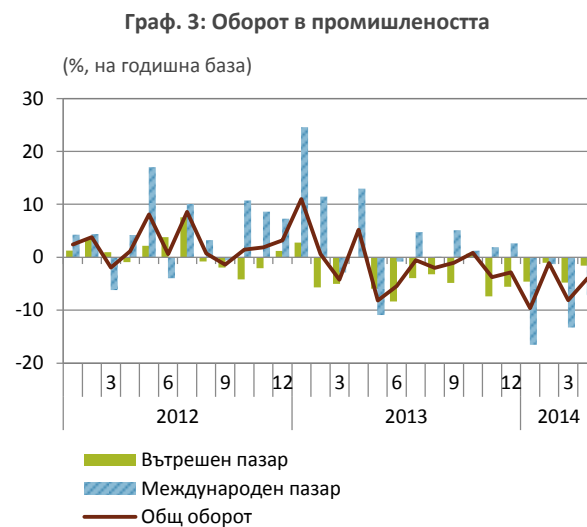
дейности и държавно управление; образование; хуманно здравеопазване продължи да отчита растеж. Положителни тенденции бяха наблюдавани и при операции с недвижими имоти. Селското стопанство, което имаше много добро представяне през предходната година, започна 2014 г. с намаление на добавената стойност от 1.4%.

КРАТКОСРОЧНА БИЗНЕС СТАТИСТИКА

Спадът при **оборота на промишлените предприятия**¹ се ускори до 8.1% на годишна база през март, след което се забави до 4% през април. Отчетената динамика се дължеше на продажбите както на външния, така и на вътрешния пазар, но първите имаха по-голям отрицателен принос и през двата месеца. Оборътът на външния пазар намалел с 13.3% през март основно в резултат на негативното развитие при *енергийните продукти* и спада при *производството на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване*. Понижението при *енергийните продукти* се забави през април и беше основната причина за по-слабото понижение, докато *производството на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване*, имаше най-голям отрицателен принос.

Оборотът на вътрешния пазар се понижи с 4.8% през март спрямо съответния месец на предходната година, като *производството и разпределението на електрическа и топлинна енергия* имаше най-голям принос за отчетения спад, следван от *производството на хранителни продукти*. През април *производството и разпределението на електрическа и топлинна енергия* отчете растеж за първи път от края на 2012 г. и имаше най-голям положителен принос, което се отрази в забавяне на спада при вътрешните продажби до 1.6% на годишна база.

Промисленото производство продължи да нараства, като

Източник: НСИ

¹ Индексът на оборота отразява едновременно изменението на стойността на продажбите и изменението на цените. При изчисляване на индекса на промишленото производство стойностите се коригират чрез изолиране на ценовите (инфлационните) изменения, за да могат да се представят истинските изменения в производството.

растежът му на годишна база достигна 2% и 6.1%, съответно през март и април. Основен принос за отчетения растеж през март имаше *производството на основни метали и производство на автомобили, ремаркета и полуремаркета*, най-вече *производство на части и принадлежности за автомобили*. По-високият растеж през април беше подкрепен от повишението при *производството и разпределението на електрическа и топлинна енергия*, както и от подобрението при *производството на метални изделия, без машини и оборудване, и производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение*.

Търговията на дребно нарасна с 5.1% и 1.6% на годишна база, съответно през март и април. Както и през предходните месеци, *продажбите на дребно с компютърна и комуникационна техника* имаха най-голям ръст и през двата месеца, съответно от 18.8% и 12.1%. В същото време, *продажбите на дребно в неспециализирани магазини и продажбите на дребно с текстил, облекло, обувки и кожени изделия* започнаха да отчитат спадове през април, съответно от 7.1% и 4.5%, докато понижението при *търговията на дребно с автомобилни горива и смазочни материали* се ускори до 11.3% на годишна база от 3.6% през март.

Растежът при **индекса на строителната продукция** се забави до 2.1% на годишна база през март и отчете спад от 3% през април след четири поредни месеца на положително развитие. Неблагоприятната динамика се дължеше както на по-ниския растеж при *гражданското строителство*, което се повиши с 13.5% и 6% съответно през март и април, така и на ускоряване на спада при *сградното строителство* през всеки един от двата месеца, съответно до 5.6% и 9.5% спрямо съответния период на предходната година.

Индикаторът за **бизнес климата в страната** отчете повишение за пети пореден месец. Подобрението му през май се дължеше на по-благоприятните оценки на анкетираните за настоящето бизнес състояние на

Граф. 4: Индекс на строителната продукция

(%, на годишна база)

Източник: НСИ

предприятията във всички сектори. За втори пореден месец намалява броя на анкетираните, които посочват недостига на търсене като основен проблем. При промишлеността бе отчетено покачване на поръчките както за износ, така и от страната. Според изследването, обемът на продажбите в търговията на дребно се е повишил, като същото бе в сила и за осигуреността с поръчки в строителството, където предприемачите отчитат ръст на строителството на сгради.

ПАЗАР НА ТРУДА И ЗАПЛАТИ

След стабилизацията през 2013 г., броят на заетите нарасна в началото на 2014 г. **Заетостта** се повиши с 0.3% на годишна база през първото тримесечие, повлияна най-вече от увеличението на заетите в селското стопанство с 4.1%. Приносът на услугите беше неутрален, тъй като отбелязаното увеличение на заетите в *търговия, транспорт и хотели и ресторанти* от 1.1% беше компенсирано от спада с 4.3% в *професионални дейности, научни изследвания, административни и спомагателни дейности*. Последният отрасъл беше сред основните двигатели за стабилизирането на заетостта през 2013 г., докато развитието на индикатора в началото на 2014 г. вероятно бе повлияно от по-малкия брой лица (спрямо предходната година), включени в програмите за субсидирана заетост, финансирани с бюджетен ресурс. Възстановяването на заетостта в *търговия, транспорт и хотели и ресторанти* се дължеше на *търговията*, като увеличението на продажбите в търговията на дребно от средата на 2013 г. доведе до създаване на заетост. Броят на заетите в индустрията продължи да намалява както в промишлеността, така и в строителството, но наетите в промишлеността почти се стабилизираха около нивото си през съответния период на предходната година².

Нивото на безработица отбеляза намаление на годишна база за първи път от началото на кризата. През първото

Граф. 5: Бизнес климат

Източник: НСИ

Граф. 6: Изменение на заетостта и приноси по сектори

Източник: НСИ

² Според данните от Наблюдението на предприятията.

тримесечие на 2014 г. нивото на безработица (НРС) остана на равнището си от предходното тримесечие от 13%, което бе понижение с 0.8 пр.п. спрямо съответния период на предходната година, когато беше отбелязан 10-годишен пик в стойността на показателя. За разлика от 2013 г., когато повишената икономическа активност на населението беше фактор за задържане на високите нива на безработица, в началото на 2014 г. по-високото участие в работната сила и мотивация за намиране на работа се трансформираха в намаление на безработицата, което е показател за нарасналите възможности за създаване на заетост в икономиката.

Регистрираната безработица се понижи до 11.8% през април, след като се беше установила на нива от около 12.2% през предходните три месеца. Положителното развитие беше подкрепено от оживлението на първичния трудов пазар и реализацията на активните програми и мерки. Броят на започналите работа през април се увеличи с 34.5% спрямо март, в голяма степен поради изпълнението на проектите по ОП РЧР, докато търсенето на труд на първичния трудов пазар се материализира в по-голям брой постъпили на работа там. Броят на лицата, намерили работа без посредничеството на бюрата по труда, също се повиши за втори пореден месец.

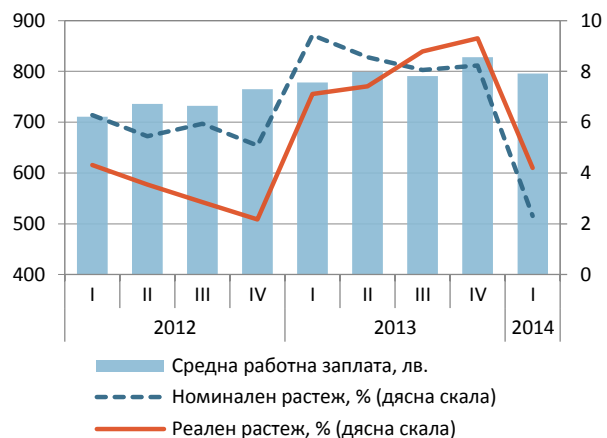
Успоредно с възстановяване на заетостта, **доходите от труд** забавиха значително темпа си на растеж до 2.5% през първото тримесечие на 2014 г., докато в реално изражение те се повишиха с 4.2%. Наблюдаваното развитие бе обусловено преди всичко от частния сектор на икономиката, където средната работна заплата отчете номинално нарастване от 0.5%, а в публичния сектор тя се повиши със 7% на годишна база. Почти всички икономически дейности се характеризираха със забавен темп на растеж на доходите от труд с водещ принос от страна на сектор услуги. В част от икономическите дейности дори се наблюдаваше понижение на номиналните доходи, в т.ч. *търговия, информационни дейности, недвижимо имущество и професионални и*

Граф. 7: Коефициенти на икономическа активност и безработица

Източник: НСИ

Граф. 8: Динамика на средната работна заплата

Източник: НСИ

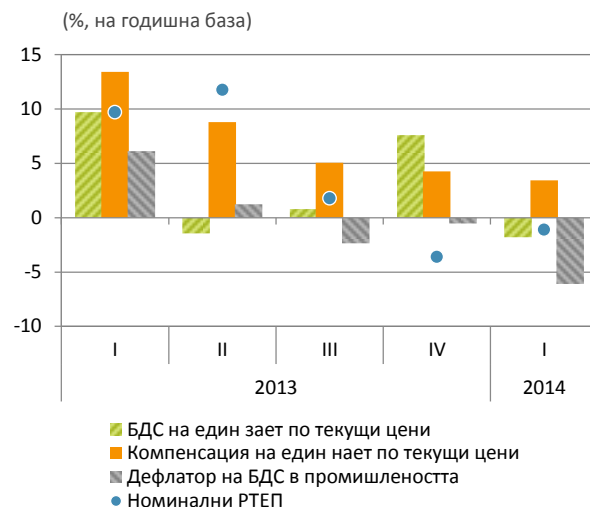
административни дейности.

Благоприятното развитие на заетостта намери отражение и в по-нисък растеж на **производителността на труда**. През разглеждания период тя се забави до 1.1% в реално изражение спрямо отчетеното повишение от 2.6% през аналогичния период на 2013 г. Динамиката на производителността на труда по икономически дейности показва намаление от 6% на показателя в селското стопанство и забавен темп на растеж от 1.2% в услугите. Нарастването на производителността на труда в индустрията се ускори до 4.2% спрямо 3.4% през аналогичния период на предходната година. В контекста на разходната конкурентоспособност на предприятията, текущото развитие на доходите, добавената стойност и цените повлия върху динамиката на **разходите за труд на единица продукция (РТЕП)** в няколко направления. Въпреки наблюдаваното значително забавяне, растежът на доходите от труд отчете изпреварващ темп спрямо този на производителността на труда. В резултат от по-ниските продажни цени, добавената стойност по текущи цени се понижи и това доведе до повишаване на реалните РТЕП с 4.9% на годишна база. От друга страна, динамиката на добавената стойност в реално изражение продължи да се повишава, което намери отражение в значително по-нисък темп на растеж на номиналните РТЕП от 1.4%. Тази тенденция беше най-силно изразена в промишлеността, където РТЕП се повишиха с 5.3% на годишна база, а номиналните РТЕП се понижиха с 1.1%. Низходящата динамика на номиналните РТЕП за второ поредно тримесечие свидетелства за успешно адаптиране на предприятията в промишлеността, които в най-силна степен са изложени на пряка конкуренция от страна на външните пазари.

Инфлация

Потребителските цени отчетоха минимално повишение от 0.2% през април, докато отрицателният годишен темп на инфлация продължи да се забавя до 1.3% на годишна база.

Граф. 9: Декомпозиция на разходите за труд на единица продукция в промишлеността

Източник: НСИ, МФ

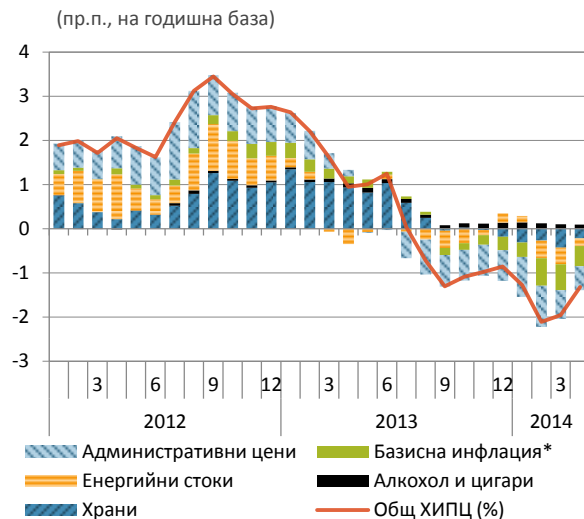
Неенергийни промишлени стоки имаха най-голям положителен принос (0.1 пр.п.) за месечното изменение на общия индекс, почти изцяло в резултат на увеличението на цените на облекло и обувки с 5%. Пазарните услуги поскъпнаха с 0.2% и добавиха още 0.05 пр.п., което до голяма степен се дължеше на увеличение на самолетните билети за вътрешни и международни полети. Цените на храните от своя страна нараснаха с 0.3% спрямо март, което основно се дължеше на сезонни колебания, докато цените на преработените храни продължиха да се понижават. Енергийните и административните цени регистрираха минимално увеличение от 0.1% в сравнение с предходния месец.

ВЪНШЕН СЕКТОР

Износът на стоки през първото тримесечие се понижи с 6.9% на годишна база, след като износът към трети страни спадна с 16.8% в резултат от по-нисък номинален износ на нефтопродукти и суровини. Вносът от своя страна нарасна с 0.3%. Лекото покачване във вноса от страните от ЕС, основно на инвестиционни и потребителски стоки, компенсира спада в търговията с други държави, отразяващ основно спад във вноса на горива. Бяха наблюдавани негативни ценови ефекти както по отношение на износа, така и на вноса, след като цените на основни стоки като пшеница, нефт и нефтопродукти и мед продължиха да се понижават. *Търговският дефицит* почти се удвои до 825.6 млн. евро (2% от БВП).

В периода януари-март излишъкът по статия *Услуги* намалѝ със 17% на годишна база до 70.6 млн. евро (0.2% от БВП), отчитайки по-слаб износ на компютърни и информационни услуги и ускорен внос на комуникационни услуги. По отношение на подстатия *Пътувания*, излишъкът се понижи с 6.4% спрямо същия период на 2013 г. до 83.5 млн. евро, след като нарастването на разходите за пътувания от 6.4% надмина повишението от 2.8% в приходите от чуждестранни визити в страната. *Нетният доход* имаше положителен принос за изменението на

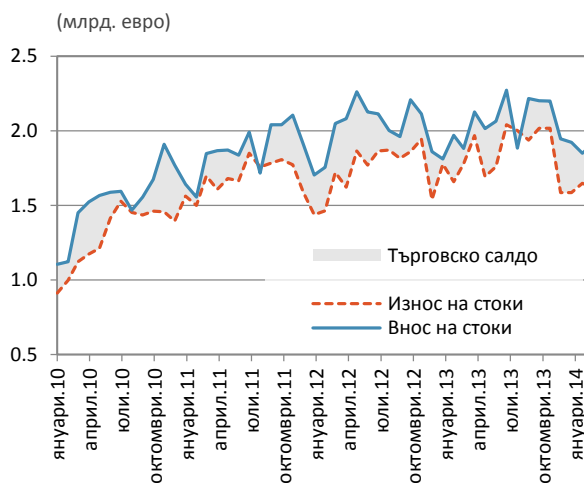
Граф. 10: ХИПЦ и приноси по основни компоненти

* Услуги и неенергийни нехранителни стоки.

Източник: НСИ, МФ

Граф. 11: Динамика на външната търговия

Източник: БНБ

текущата сметка в резултат от по-малък изплатен инвестиционен доход. Дефицитът по статията се понижи до 55 млн. евро (0.1% от БВП) при отрицателна стойност от 352.7 млн. евро (0.9% от БВП) през първото тримесечие на 2013 г. Отразявайки по-големи трансфери по линия на ЕС, излишъкът по *текущи трансфери* се удвои на годишна база до 727.9 млн. евро (1.8% от БВП).

Независимо от влошаването на баланса по стоки и услуги, подобрението по доходната статия и трансфери се отрази в ограничаване на **дефицита по текущата сметка** до 0.2% от БВП при 1% през същия период на 2013 г.

Балансът по **финансовата сметка** бе отрицателен в размер на 517 млн. евро (1.3% от БВП) при дефицит от 808.8 млн. евро (2% от БВП) в периода януари-март 2013 г. Дефицитът бе формиран основно от транзакции в банковия сектор на обща стойност 650 млн. евро, които доведоха до нарастване на чуждестранните активи и понижение на пасивите на банките. През тримесечието *преките чуждестранни инвестиции* в страната достигнаха 88.9 млн. евро (0.2% от БВП) - преобладаващо в дялов капитал, като основна част от него бе привлечена от секторите търговия, строителство и недвижими имоти.

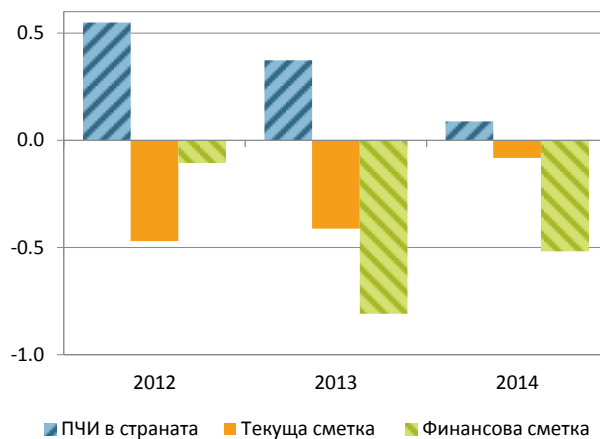
Брутният външен дълг се понижи минимално както на месечна, така и на годишна база, и достигна 37.9 млн. евро (91.8% от БВП) към края на месец март.

ФИНАНСОВ СЕКТОР

Международните валутни резерви се свиха с 1.7% спрямо предходния месец и в края на май достигнаха 13.8 млрд. евро. Банкнотите в обръщение и депозитът на правителството имаха основна роля за това, след като се понижиха съответно с 2.4% и 4.8% спрямо края на април. Банковите резерви също допринесоха за спада на валутните резерви, понижавайки се с 2.3% за същия период. Намалението на международните резерви през май доведе до ускоряване на спада им на годишна база до 6.9% от 5.4% през април. Покритието на паричната база с

Граф. 12: ПЧИ, текуща и финансова сметка

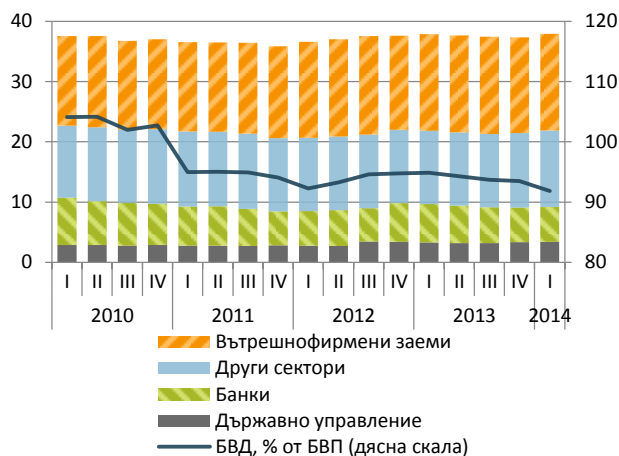
(януари-март, млрд. евро)

Източник: БНБ

Граф. 13: Структура на брутния външен дълг

(млрд. евро)

Източник: БНБ

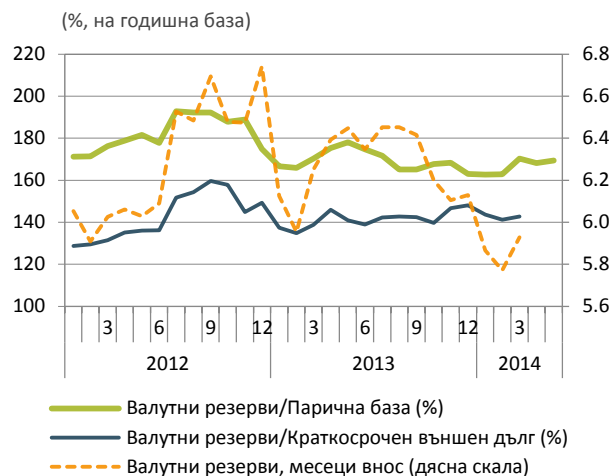
валутни резерви леко се подобри от 168.2% през предходния месец до 169.3%. Нивото на резервите в края на март бе достатъчно да покрие 5.9 месеца внос на стоки и услуги или 142.7% от краткосрочния външен дълг на страната.

Паричното предлагане запази темпа си на растеж от предходния месец и в края на април нарасна с 8.3% на годишна база. Бързоликвидният агрегат М1 нарасна в по-малка степен на годишна база вследствие на забавения ръст на овърнайт депозитите, който от 19.9% в края на март достигна 18.2%. Аналогична бе динамиката и на депозитите, договорени за ползване след предизвестие, чийто темп на увеличение се сви за периода от 45.1% до 43%. Депозитите с договорен матуритет ограничиха спада си на годишна база от 7.3% до 6.5%, което компенсира по-ниския растеж на другите компоненти от гледна точка на динамиката на М3. Широките пари останаха без изменение спрямо предходния месец, след като нарастването на парите извън ПФИ с 2.5% и това на депозитите, договорени за ползване след предизвестие, с 1.8% бяха напълно компенсирани от понижението на овърнайт депозитите и депозитите с договорен матуритет, съответно с 1.1% и 0.8%. Общо депозитите забавиха минимално темпа си на растеж до 8.1% на годишна база (при 8.2% месец по-рано). Причина за това бяха по-бавното нарастване на депозитите на нефинансовите предприятия и по-бързият спад на депозитите на финансови предприятия, които не бяха напълно покрити от ускоряването на темпа на растеж на депозитите на домакинствата.

Кредитът за частния сектор продължи да се възстановява и през април ръстът му достигна 1.6% на годишна база срещу 1.4% месец по-рано. Най-голямо влияние за това имаха кредитите за нефинансови предприятия, чийто темп на растеж се повиши от 1.7% до 2.3%. Жилищните кредити отбелязаха първия си положително изменение (0.3%) от юни 2013 г. насам, а потребителските кредити се забавиха минимално до 0.8% при растеж от 0.9% в края на март.

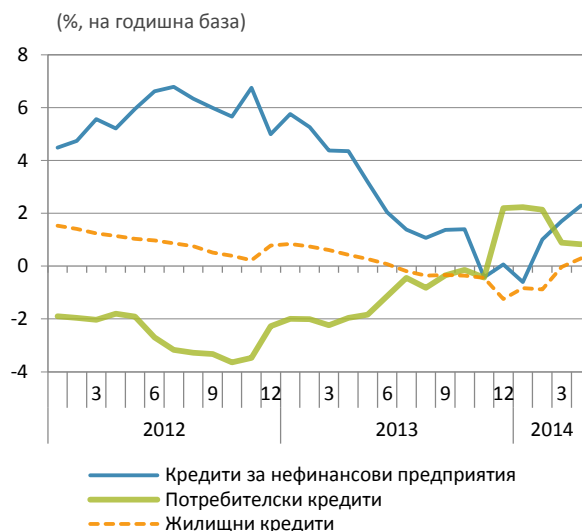
Лошите и реструктурирани кредити се свиха с 1.5% на

Граф. 14: Ключови отношения за валутния борд

Източник: БНБ, МФ

Граф. 15: Кредит към частния сектор

Източник: БНБ, МФ

годишна база в края на април и така делът им в общите кредити за предприятия и домакинства се понижи с 21 б.т. до 17.8%.

Среднопретеглените лихвени проценти по кредитите както за фирми, така и за домакинства се понижиха през април. Средната цена на фирмените заеми бе по-ниска с 22 б.т., а месечният обем от новоотпуснати кредити бе с 10.7% по-нисък в сравнение със същия месец на 2013 г. Средните проценти по потребителски и жилищни кредити намаляха съответно с 19 и 11 б.т. Това обаче не допринесе за по-високи месечни потоци на тези кредити и те бяха с 16% по-малко за потребителските и 11.2% за жилищните спрямо април на предходната година. **Среднопретеглените лихвени проценти по депозити** се понижиха по отношение и на трите основни валути. Средната възвръщаемост на вложенията в местна валута се сви с 11 б.т., на тези в евро - с 1 б.т., а за депозитите в долари - с 31 б.т. спрямо март. Месечният обем от нови депозити, от своя страна, бе с 8.5% по-нисък в сравнение с постигнатия през същия месец на 2013 г.

ФИСКАЛЕН СЕКТОР

Дефицитът по КФП на касова основа достигна 864.5 млн. лв. (1.1% от БВП) към края на месец април, като бе отчетено нарастване от 0.7 пр.п. спрямо година по-рано.

Според месечните отчети на първостепенните разпоредители с бюджетни средства, **общо приходите и помощите** за първите четири месеца достигнаха 30.5% от годишния разчет, като нивото им бе по-високо с 1.8% спрямо същия период на 2013 г., основно вследствие на нарастването на данъчните приходи от 1.7% на годишна база. Забавянето в растежа на бюджетните приходи бе резултат от по-ниските постъпления от косвени данъци с 2.3% на годишна база и слабото нарастване от 0.2% на постъпилите преки данъци. Приходите от ДДС, които са и най-значителният компонент на данъчните постъпления, бяха с 5.2% по-ниски спрямо година по-рано във връзка с

Граф. 16: Лихвени проценти и обеми на срочни депозити в лева до 1 г.

Източник: БНБ, МФ

наблюдавания базов ефект от значителния невъзстановен данъчен кредит през първите месеци на 2013 г., докато приходите от акцизи и мита се повишиха. Внесеният в хазната корпоративен данък също бе по-нисък в сравнение с постъпилите до края на април 2013 г., докато данъкът върху доходите на физическите лица допринесе за положителната динамика на постъпленията от преки данъци. Приходите от социално и здравноосигурителни вноски нараснаха със 7.4% за януари-април в сравнение със същия период на предходната година. Неданъчните приходи достигнаха 39.2% от годишния план. През месеца като част от неданъчните приходи постъпи вноската на БНБ от превишението на приходите над разходите в размер на 62.3 млн. лв., по-ниска с 41.1% на годишна база.

Общите разходи, включително вноската на България в бюджета на ЕС, възлязоха на 31.7% от разчета за годината, като отчетоха повишение със 7.8% в сравнение с януари-април година по-рано. Увеличението се дължеше в най-голяма степен на нарастването на социалните плащания с 9% вследствие на базовия ефект от увеличаването на пенсиите в началото на април 2013 г., на по-високите с 50.6% капиталови разходи, както и на ръста от 28% при субсидиите. Изплатените заплати и възнаграждения на персонала и социално и здравноосигурителни вноски за първите четири месеца също нараснаха, докато плащанията за лихви и издръжка бяха значително по-ниски спрямо същия период на предходната година.

Фискалният резерв³ към края на април бе в размер на 6 млрд. лв., в т.ч. 5.1 млрд. лв. средства по депозити и 847.7 млн. лв. вземания от фондове на ЕС за сертифицирани разходи, аванси и др.

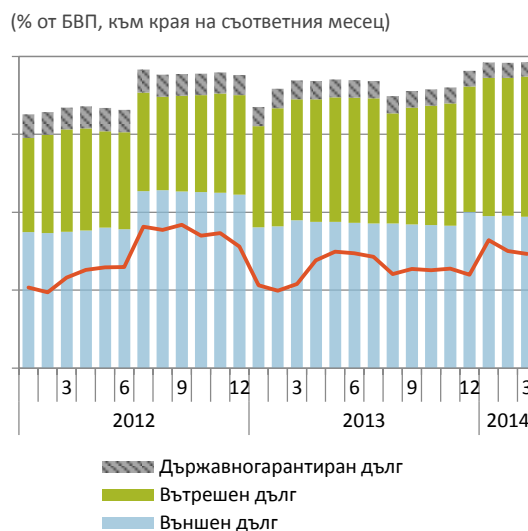
Държавният дълг възлезе на 18.8% от БВП, в т.ч. вътрешен дълг – 9.1% от БВП, външен дълг – 9.7% от БВП и държавногарантиран дълг – 0.9% от БВП. ●

Граф. 17: Консолидиран бюджет – национална методология

Източник: МФ

Граф. 18: Държавен дълг и фискален резерв

Източник: МФ

³ По смисъла на §1, т. 41 от Допълнителните разпоредби на Закона за публичните финанси

Основни икономически показатели

		Годишни данни			Тримесечни данни				Месечни данни						
		2011	2012	2013	II'13	III'13	IV'13	I'14	11/13	12/13	01/14	02/14	03/14	04/14	05/14
— БВП															
БВП ¹	%, на год. база	1.8	0.6	0.9	0.4	0.9	1.2	1.2							
Потребление	%, на год. база	1.5	2.9	-1.4	-1.2	-1.0	-0.6	3.0							
Брутообразуване в основен капитал	%, на год. база	-6.5	4.0	-0.3	1.0	1.8	3.1	3.4							
Износ	%, на год. база	12.3	-0.4	8.9	5.5	10.3	9.3	1.5							
Внос	%, на год. база	8.8	3.3	5.7	2.7	7.4	6.9	6.3							
Селско стопанство	%, на год. база	-1.1	-7.2	3.4	3.0	2.3	1.9	-1.4							
Индустрия	%, на год. база	5.8	1.6	-0.2	-0.2	0.4	1.8	2.7							
Услуги	%, на год. база	0.7	0.0	1.5	2.1	1.7	0.8	0.4							
Корективи	%, на год. база	0.2	3.9	-0.4	-0.9	-0.7	-1.7	-4.4							
— Краткосрочна бизнес статистика															
Промишлено производство	%, на год. база	5.8	-0.4	-0.1	-4.8	0.4	2.7	3.4	2.3	1.1	2.3	5.9	2.0	6.1	
Оборот в промишлеността	%, на год. база	17.2	2.3	-1.0	-2.9	-1.2	-2.0	-6.4	-3.8	-2.9	-9.6	-1.1	-8.1	-4.0	
Оборот в търговията на дребно	%, на год. база	0.6	5.3	2.9	1.9	6.1	6.6	7.1	6.7	5.4	7.4	9.2	5.1	1.6	
Строителна продукция	%, на год. база	-12.8	-0.8	-5.3	-5.9	-6.9	-6.2	4.1	-10.7	1.5	5.5	4.7	2.1	-3.0	
Общ бизнес климат	баланс	14.2	14.3	13.0	12.9	13.6	11.6	14.9	13.3	9.9	14.5	14.6	15.8	17.5	21.8
Промишленост	баланс	22.4	21.3	15.6	14.3	15.2	12.5	17.8	15.0	11.8	17.2	18.7	17.4	18.8	23.0
Търговия на дребно	баланс	17.3	16.4	19.7	18.1	21.6	22.0	22.2	22.8	19.9	21.3	19.2	26.2	27.0	29.5
Строителство	баланс	2.8	0.3	2.0	5.0	2.7	-1.0	1.7	1.9	-7.2	-0.6	2.1	3.6	10.4	12.6
Услуги	баланс	5.9	12.2	12.2	13.0	13.7	12.2	15.2	12.0	13.4	17.1	14.1	14.4	12.6	20.8
— Пазар на труда															
Коеф. на икономическа активност (15+)	%	52.5	53.1	53.9	53.9	54.8	54.0	53.5							
Коеф. на заетост (15+)	%	46.6	46.6	46.9	47.0	47.9	47.0	46.5							
Заетост (СНС)	%, на год. база	-2.2	-2.5	-0.4	0.7	-0.1	-0.7	0.3							
Безработица (НРС)	%	11.3	12.3	12.9	12.9	12.0	13.0	13.0							
Безработица (АЗ)	%	10.1	11.1	11.3	11.1	10.8	11.5	12.2	11.5	11.8	12.2	12.2	12.2	11.8	
Номинална работна заплата	%, на год. база	5.8	6.6	10.5	8.6	8.1	8.2	2.3	8.2	7.6	2.7	1.8	2.1		
Реална работна заплата ²	%, на год. база	2.4	4.1	10.0	7.4	8.8	9.3	4.2	9.3	8.6	4.1	4.0	4.2		
Производителност на труда (БВП на зает)	%, на год. база	4.1	3.2	1.3	-0.8	1.1	2.3	1.1							
Реални разходи на единица труд (БВП)	%, на год. база	-2.2	1.3	6.1	8.4	7.8	2.4	4.9							
— Инфлация															
Индекс на потребителските цени	%, на год. база	4.2	3.0	0.9	2.2	-0.6	-1.5	-2.4	-1.5	-1.6	-2.2	-2.6	-2.3	-1.6	
Хармонизиран индекс на потр. цени	%, на год. база	3.4	2.4	0.4	1.1	-0.7	-1.0	-1.8	-1.0	-0.9	-1.4	-2.1	-2.0	-1.3	
Цени на производител на вътр. пазар	%, на год. база	8.6	5.4	-1.3	-0.7	-2.8	-3.6	-2.0	-4.0	-2.8	-2.0	-2.5	-1.6	-0.9	
— Консолидиран бюджет (с натрупване)															
Приходи и помощи	млн. лв.	25 378	27 470	28 981	14 166	21 307	28 981		26 311	28 981	2 071	4 203	6 575	9 454	
Общо разходи	млн. лв.	26 867	27 828	30 430	14 172	21 668	30 430		26 883	30 430	2 444	4 891	7 449	10 318	
Вноска в бюджета на ЕС	млн. лв.	779	809	934	533	747	934		833	934	87	274	349	422	

		Годишни данни			Тримесечни данни				Месечни данни						
		2011	2012	2013	II'13	III'13	IV'13	I'14	11/13	12/13	01/14	02/14	03/14	04/14	05/14
Касов дефицит (-) / излишък (+)	млн. лв.	-1 488	-358	-1 448	-7	-360	-1 448		-572	-1 448	-373	-688	-874	-864	
	% от БВП	-2.0	-0.5	-1.9	0.0	-0.5	-1.9		-0.7	-1.9	-0.5	-0.9	-1.1	-1.1	
Държавен и държавногарантиран дълг	млн. лв.	12 826	14 683	14 893	14 428	13 886	14 893		14 066	14 894	15 823	15 806	15 836	15 898	
	% от БВП	17.0	18.8	19.1	18.5	17.8	19.1		18.0	19.1	19.6	19.6	19.6	19.7	
Фискален резерв ³	млн. лв.	4 999	6 081	4 681	5 754	4 965	4 681		4 989	4 681	6 625	6 061	5 904	5 955	
	%, на год. база	-16.9	21.6	-23.0	13.7	-30.8	-23.0		-26.2	-23.0	59.9	56.6	40.0	10.2	
— Финансов сектор															
Международни резерви	млн. евро	13 349	15 552	14 426	14 590	14 937	14 426	13 960	14 289	14 426	13 870	13 589	13 960	14 062	13 819
Покритие на паричната база	%	175.1	174.9	162.9	174.7	165.1	162.9	170.4	168.3	162.9	162.7	162.8	170.4	168.2	169.3
Покритие на вноса	месеци	6.2	6.7	6.2	6.3	6.4	6.1	5.9	6.1	6.1	5.9	5.8	5.9		
Покритие на краткосрочния външен дълг	%	133.8	146.7	148.7	138.9	142.4	148.0	142.7	146.7	148.0	143.7	141.2	142.7		
Паричен агрегат М1	%, на год. база	14.4	9.5	17.5	17.1	16.7	17.5	16.1	20.6	17.5	22.4	17.7	16.1	15.0	
Паричен агрегат М3	%, на год. база	12.2	8.4	8.9	7.7	8.1	8.9	8.3	9.6	8.9	10.1	9.2	8.3	8.3	
Депозити	%, на год. база	13.2	8.4	9.4	7.8	8.3	9.4	8.2	9.9	9.4	10.4	9.1	8.2	8.1	
Кредит към частния сектор	%, на год. база	3.3	3.0	0.2	0.8	0.5	0.2	1.4	-0.6	0.2	-0.4	0.7	1.4	1.6	
Кредит към нефинансовите предприятия	%, на год. база	5.7	5.0	0.1	2.0	1.4	0.1	1.7	-0.4	0.1	-0.6	1.0	1.7	2.3	
Кредит за домакинствата	%, на год. база	-0.4	-1.0	-0.2	-0.9	-0.6	-0.2	0.3	-0.8	-0.2	-0.2	0.0	0.3	0.2	
Лихвен процент (краткосрочни кредити)	%	7.2	7.6	7.9	8.5	7.3	8.1	7.8	7.0	8.9	9.8	6.5	7.1	8.2	
Лихвен процент (срочни депозити)	%	4.8	4.3	3.5	3.5	3.4	3.2	3.2	3.3	3.3	3.3	3.2	3.1	3.0	
Валутен курс BGN/USD	кр. пер.	1.51	1.48	1.42	1.50	1.45	1.42	1.42	1.44	1.42	1.45	1.42	1.42	1.41	1.44
	ср. пер.	1.41	1.52	1.47	1.50	1.48	1.44	1.43	1.45	1.43	1.44	1.43	1.41	1.42	1.43
— Брутен външен дълг															
Брутен външен дълг	% от БВП	94.3	95.2	93.5	94.3	93.7	93.5	91.8	93.8	93.5	90.7	91.3	91.8		
Краткосрочен външен дълг	% от БВД	27.9	27.6	26.1	27.9	28.0	26.1	25.8	26.0	26.1	25.8	25.5	25.8		
Вътрешнофирмени заеми	% от БВД	42.8	41.7	42.5	42.7	43.1	42.5	42.3	43.5	42.5	42.6	42.6	42.3		
— Платежен баланс															
Текуща сметка	млн. евро	33	-334	751	541	1 073	-451	-83	-59	-354	-277	-128	323		
Текуща сметка, плъзгаща се база	% от БВП	0.1	-0.8	1.9	1.4	1.8	1.9	2.7	1.7	1.9	1.4	2.1	2.6		
Търговски баланс	млн. евро	-2 156	-3 460	-2 353	-787	-390	-728	-826	-182	-360	-338	-201	-286		
Търговски баланс, плъзгаща се база	% от БВП	-5.6	-8.7	-5.9	-6.5	-6.2	-5.9	-6.9	-5.8	-5.9	-6.4	-6.2	-6.6		
Износ, f.o.b.	млн. евро	20 264	20 770	22 228	5 418	5 980	5 617	4 853	2 016	1 585	1 585	1 648	1 621		
	%, на год. база	30.2	2.5	7.0	3.1	7.8	5.1	-6.9	3.7	3.0	-10.8	-0.6	-8.8		
Внос, f.o.b.	млн. евро	22 420	24 230	24 582	-6 205	-6 370	-6 345	-5 679	-2 198	-1 945	-1 923	-1 849	-1 907		
	%, на год. база	22.3	8.1	1.4	-4.0	4.8	2.7	0.3	4.0	4.5	6.2	-6.1	1.3		
Капиталова сметка	млн. евро	504	541	466	124	166	159	155	86	22	-3	112	46		
Финансова сметка	млн. евро	-886	1 466	-1 466	-196	-282	-179	-517	-138	500	-437	-192	112		
Нетни преки чуждестранни инвестиции	млн. евро	1 213	802	957	219	413	-30	66	253	-315	61	15	-9		
Нетни портфейлни инвестиции	млн. евро	-357	-898	-128	-206	-126	780	-168	942	-98	11	-192	13		
Други нетни инвестиции	млн. евро	-1 676	1 596	-2 175	-118	-558	-920	-412	-1 330	913	-508	-13	109		
Промяна в междунар. резерви на БНБ	млн. евро	-159	-2 161	599	-527	-269	351	553	85	-197	627	325	-399		

Забележка:

1. По цени от 2005 г., сезонно изгладени данни с корекция за разликите в броя на работните дни.
2. Дефлирани с ХИПЦ.
3. Промяна в обхвата на фискалния резерв в началото на 2014 г.